

KISGRAFIKA

61. évfolyam. Megjelenik egy évben négyszer.

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület”

Postacím: 2045 Törökbálint, Bartók Béla u. 2., internetcím: www.kisgrafika.hu

Szerkesztő: Vasné dr. Tóth Kornélia

Felelős kiadó: Antalné Tari Zsuzsanna ügyvezető; e-mail: titkar@kisgrafika.hu

Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 144 (1981), 80×55

T A R T A L O M

Vasné dr. Tóth Kornélia: 100 éve született a kisgrafika nagymestere, Csiby Mihály

Padné Szabó Mária: Üzenet haza

Kiss Ferenc: Gönczi Gebhardt Tibor (1902–1994) emlékezete

Vasné dr. Tóth Kornélia: A 80 éves dr. Arató Antal köszöntése

Vasné dr. Tóth Kornélia: Híres gyűjtők könyvjegyei az OSZK-ban. Rozsnyay Kálmán (1872–1948)

Várkonyi Zsolt – Vasné dr. Tóth Kornélia: Várkonyi Károly kisgrafikai alkotásjegyzéke (VI.)

HÍREK – LAPSZEMLE – KÖNYVESPOLC – EGYESÜLETI HÍREK

2022/2

100 ÉVE SZÜLETETT A KISGRAFIKA NAGYMESTERE, CSIBY MIHÁLY

Születése centenáriumán szeretettel emlékezünk Csiby Mihályra (1922–2016) a Kisgrafika Barátok Köre nevében! A művész 1922. április 9-én született Budapesten. Széles alkotói tevékenysége, gazdag művészi pályája során számos egyesület, társaság a soraiba fogadta: alapító tagja volt az Altamira Egyesületnek, a Molnár C. Pál Társaságnak és a Képzőművészeti Alapnak. 1979–1980 folyamán töltötte be a Kisgrafika Barátok Köre titkári tisztét.

Alkotói sokrétűségét mutatja, hogy tevékenységi köre a festmények, táblakép-festmények, freskók, templomdíszek, üvegfestmények, üveglak-tervezés mellett az illusztrációk, kisgrafikák, ex librisek, alkalmi grafikák (karácsonyi, újévi, húsvéti, születésnap, eljegyzési, házassági értesítők stb.) készítése mellett még plakátokra is kiterjedt. A Magyar Természettudományi Múzeum Állattára anyagának bemutatását, számos könyv, kiadvány tudományos precizitásával illusztrálását végezte, fekete-fehér tusrajzokat, akvarelleket alkotott. Pókokról, bogarokról, lepkékről, legyekről, poloskákról egyaránt készített tudományos igényű, aprólékos rovar-illusztrációkat, egész alakos, illetve részletkompozíciókat. A mikrovilág szín- és formagazdagsága vezette el a makrovilág, többek között a modern egyházművészet irányába. Számos részletrajza, illusztrációja jelent meg természettudományos és egyházi vonatkozású kiadványokban. Több templomban láthatók murális egyházművészeti alkotásai, díszítőfestményei, freskói, falképei, színes üveglakjai. Vallásos tárgyú illusztrációi rendszeresen helyet kaptak az *Új Ember* című katolikus hetilapban, emellett a *Párbeszéd Istennel. Imakönyv katolikus híveknek* című könyvben.

1961 óta foglalkozott ex libris és alkalmi grafika készítésével, rendszeres résztvevője volt a hazai és külföldi kisgrafikai kiállításoknak. Kisgrafikai megtalálhatók a világ számos gyűjteményében, Európa, Amerika és Ázsia múzeumaiban és magángyűjteményekben. Háromszázat meghaladó kisgrafikai alkotásából e cikk szerzőjével állított össze alkotásjegyzéket, mely 90. születésnapjára, 2012-ben jelent meg. Jórészt linómetszetű grafikáinak, könyvjegyeinek egyedi megformálása, sajátos stílusa a kiegyensúlyozott formavilágban, szigorú kompozíciós rendben, aprólékos kidolgozottságban, gazdag ornamentikában érhető tetten. A témavilágot tekintve a magyar és egyetemes történelem, a kultúr- és művelődéstörténet neves eseményei, tudósok, híres emberek, ismert tájak, épületek idéződnek fel e művein.

Sokoldalú munkásságáért többször díjjal tüntették ki: nívódíjjal, az IBBY különdíjjal, „Pro Studio et Fidei” (A tudásért és hitelességért) éremmel. Elnyerte a nem hivatásos rovarrészek legmagasabb kitüntetését is, a Magyar Rovartani Társaság

Frivaldszky-emlékérmének ezüst fokozatát. 2007-ben a Molnár C. Pál Társaság Életműdíját vehette át.

Csiby Mihály, a művész – a szovjetunióbeli elhurcoltatás, a „malenkij robot” éveit (1945–1949) hittel túlélő ember, a *Szürárga 1459 nap* (1995) című mű szerzője – magáénak érezte és hirdette a Teilhard de Chardintól származó, a Keresztény Művészek Nemzetközi 1969-es Kongresszusa (SIAC) mottójául is választott gondolatot: „A cél egy emberhez méltó föld – egy megformált környezet –, ami lehetővé teszi az embernek, hogy képességeit a legnagyobb mértékben kibontakoztathassa – teljes énje személyiséggé váljék”. E vezérgondolat jegyében teljesedett ki művészeti munkássága, melyet dr. Losonci Miklós művészettörténész így jellemzett: „Nem szellemes megállapítás, nem paradoxon, hanem igazság, hogy Ő a grafikai kismesterségek Nagymestere. Ebben a közegben maradandó minőség. Emberi helytállásával, kristályosított formarendjével, rajzi fegyelmével, dús ötleteivel az. Példája annak, hogy az erkölcs szép, és művekkel szépíthető, általánosan elterjesz-

hető a világban. Az, hogy szakadatlanul művész, lapjai száma légiónyi, az tehetségének tanúbizonysága, de az, hogy a poklokat megjárt Csiby Mihály újra kivívta magának szenvedések után is a derűt, az tett, teljesítmény, példa és mérték mindannyiunknak. Esztétikum és erkölcs, a kettő összetartozó egysége.

Évtizedek termő állandóságában érte el a munka becsületességével az egyenletes rajzi értékrendet, melynek csak emelkedői ismertek – nélkülözi a süllyedést. Csiby Mihály a magyar kisgrafika egyik mértéke, ingadozást kiküszöbölő minőség. Jellé sűrített ábrázolatok a kompozíciói, melyek mindig gondolatot értelmeznek a grafika univerzális nyelvén, melyet nemcsak használ, hanem teremt. Alkotásai olvashatók, mert rendezett rétegek tárják föl az élet mérhetetlen gazdagságát. Azért világos és áttekinthető a stílusa, mert lelkülete és szellemisége is tiszta forrás, birtokolt és rendre növekvő szellemi vagyon. Boldogító

epikává terebélyesíti motívumainak élményeiből fakadó lírai báját, a szemléleti-tudati egységen belül termő bőség, változatosság és sokrétűség kormányozza képzeletét. Minden érdekli, minden rajzra sürgeti – az élet, a lét egész látóhatár. [...] Mérhetetlen tisztelet jegyében, melyet kiterjeszt virágokra, emberekre, az összes Csiby-rajz főhajtás égitestek, növények, madarak és emberek előtt. Művészete az egyszerűség pompája – teremtés és szolgálat, minden érték gyűjtése és csöndes, tiszta ajándékozása a jövőnek, a tiszta, tisztább világnak, a Földcsillag új emberiség-hazájának.”

Csiby Mihály személyében egy olyan művészre emlékezünk, aki képességeit a legteljesebben kibontakoztatta a tudás és a hitelesség, a művészet és az élet szeretete jegyében. Művein keresztül napjainkban is neveli, formálja közönségét: mélységes életigenlésre, humanizmusra, a Teremtő és a teremtett világ megismerésére, szépségeinek felfedezésére.

Vasné dr. Tóth Kornélia

Csiby Mihály linómetszete,
X3, op. 96 (1978), 100×70

ÜZENET HAZA

(2022. január 21-én az ajkai Városi Múzeumban elhangzott szöveg szerkesztett változata.)

Kedves Vendégeink!

Szeretettel köszöntöm Önöket a magyar kultúra napjára rendezett kiállításunkon! A kultúra az egyik legátfogóbb, legösszetettebb fogalmunk; az emberiség által megteremtett, összegyűjtött és továbbadott értékek rendszere. [...] Általános és nemzetközi, de jól elkülöníthető nemzeti vonásokkal is rendelkezik. Gondoljunk a népi építészetre, népzeneire, népviseletre vagy nemzeti jelképeinkre.

Mai kiállításunk egyértelműen nemzeti értékeinkhez kapcsolódik a magyar kultúra napja kapcsán. Ezt a napot 1989 óta ünnepeljük annak emlékére, hogy 1823-ban Csekén, a mai Szatmárcsekén ezen a napon tisztázta le Kölcsey Ferenc a *Himnusz* kéziratát. A *Himnusz* alcíme: *A magyar nép zivataros századaiból*.

Ez az alcím többet árul el, mint a himnusz jelentése, az óda, ima, fohász. Az alcím alkalmas lehetett a cenzúra megtévesztésére, de a nemzeti romantika kezdetén a hazafias érzés kifejezésére is. A vers a honfoglalástól a török hódoltságig tartó időszakról szól. Pedig következtek még ezután is zivataros, sőt viharos századok.

II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának vezetői törökországi száműzetésre kényszerültek. A Martinovics-féle jakobinus mozgalom irányítói közül többen a Vérmezőn végezték be sorsukat. 1849. október 6-án az aradi vértanúk folytatták ezt a gyászos sort. Ennél is szörnyűbb vérzivatar-sorozatot hozott 1914–1918, az 1. világháború, aminek következménye sok más mellett az őszirózsás forradalom, a Tanácsköztársaság, majd Trianon, az ország feldarabolása lett. A területek 2/3-a mellett 3,2 millió magyar nemzetiségű honfitársunk került akarata ellenére az újonnan létrehozott államokhoz. Közülük nagyon sok tudós, művész menekült olyan helyre, ahol életben maradása mellett biztosabbnak látta munkája folytatását, az érvényesülés lehetőségét. Sokan üzentek haza, ki szóban, ki írásban – mint kiállításunk címadója, Wass Albert *Üzenet haza* című versével –, ki pedig rajzban. Krajcsi Tiborné Klári hatalmas kisgrafikai gyűjteményéből most olyan ex libriseket, könyvjegyeket válogattunk, amelyek alkotói az új határokon túl folytatták alkotótevékenységüket.

A tárlókban Karancsi Sándor, Xantus Géza, Gy. Szabó Béla, Plugor Sándor, Baász Imre, Hervai Katalin, Imets László, Bardócz Lajos *Romániában*, Németh Nándor *USA-ban*, Sós Zsigmond *Németországban*, Gyarmati Lea *Olaszországban*, Harmos Károly *Csehszlovákiában* (életében még ez volt az állam neve), Salamon Árpád *Szlovéniában*, Piller Attila *Ausztriában*, Kónya Sándor *Dél-afrikai Köztársaságban* és Buday György *Nagy-Britanniában* alkotó művészek lapjai, katalógusai láthatók.

Kiemeltünk öt olyan művészt, akikhez az ajkai Kisgrafika Barátok

Andraskó Károly fametszete, X2 (1978), 73×51

Köre tagjait személyes kapcsolat is köti. Az ő ex libriseik, könyvjegyeik kerültek a falra.

Andraskó Károly sorsa tipikusan „elszakított magyar”. Zentán született 1915-ben, az akkori Osztrák–Magyar Monarchiában. Eszéken kezdett dolgozni, ott, ahol ifj. Zrínyi Miklós seregével megakadályozta a török had átkelését a Dráván. Ez a város akkor, Andraskó fiatal korában a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság része volt, aztán Jugoszlávia lett, ma Horvátországhoz tartozik. Azután Szabadkán dolgozott (Kosztolányi Dezső, Ortutay Gyula, Csáth Géza szülővárosában), ami ma Szerbia része. Innen Budapestre, majd a Szovjetunióba vitte a sorsa. Szerencsére a málenkij robotot túlélte. 2008-ban a szerbiai Magyarokizsán halt meg. Mindeközben nyomdászmasterként dolgozott, 4000 olajfestménye mellett készített 9000 fametszetet, köztük 4500 ex librist, könyvillusztrációkat és minikönyveket, többek között Ajkáról is. Ennek a kiváló, autodidakta művésznak a munkáiból gyűjtöttünk több tablóra valót. Érdemes megfigyelní, milyen fontos nála a táj, mint háttér szerepe.

Petry Béla Albert 1902-ben, az Osztrák–Magyar Monarchia keleti végében, Erdélyben, Erzsébetfalván született. Szovátán volt nyaralójuk, ott és környékén ismerkedett meg az ősi magyar népművészettel. Elemi és középiskoláit Erdélyben végezte, majd Budapesten lett rajztanár. Itt

Xantus Géza grafikája, C5 (1993), 80×77
(A bolygó hollandi)

végezte a Képzőművészeti Főiskolát. Bécsben építészoklevelet szerzett, majd Rómában és Münchenben folytatott képzőművészeti tanulmányokat. Ezután rajzot és művészettörténetet tanított a Debreceni Egyetemen, ahol a nyomda illusztrátora is volt. A II. világháború után Münchenben arcképfestő, majd 1946-ban kivándorolt az USA-ba. Építészként, építészeti szakíróként dolgozott. Nyugdíjasként a napfényes Floridába költözött. Miniatűr tollrajzokat, leheletfinomságú tusrajzokat, ex libriseket készített. Munkáiból az érzékenység, felkészültség, humor árad, anatómiai tökéletes ember- és állatábrázolásokat alkotott. Művei többségén a magyar népművészet jegyei is megjelennek. A kiállításon több ajkai társunk nevére készített könyvjegye látható.

Kósa Bálint 1932-ben Romániában, Erdélyben, az egyik legkeletibb magyar településen, Olaszteleken született. Őnéletrírásában üzent haza, melynek címe *A fába metszett sors*. Ebből idézek: „A negyedik évemet töltöttem, mikor Köpecre költöztünk. ... Ha kézhez kerítettem a ceruzát vagy tintát, telerajzoltam a szoba falát és padlóját. ... rajzfüzeteim tele voltak háziállataink képmásával, továbbá a rét virágaival és bogaraival. ... 1940-ben visszacsatoltak Magyarországhoz. Az újra szervezett magyar iskolában rövid idő alatt sajátítottam el az írás és olvasás művészetét. A négy elemi elvégzése után a baróti polgárba irattak be. ... [Ezután] apám Sepsiszentgyörgyre adott az akkor szervezett fémipari iskolába. ... Nagyon élveztem a vas esztergálását.” Később Kolozsváron a Bolyai Egyetem biológia-kémia szakán végzett. Közben zenélt a katonazenekarban, táncolt, címertervezést és -festést tanult. Személyesen nem vett részt 1985-ben az Ajkai Országos KBK-találkozón, de küldött bányászokat ábrázoló pályamunkát, amivel díjat is nyert.

Klein Ervin 1934-ben Kolozsvárott született. Iskoláit Brassóban végezte, majd ott maradt és acélöntő üzemekben dolgozott. 1984-ben ment nyugdíjba. Egy 1977-es ex libris kiállítás keltette fel érdeklődését a téma iránt. Elhatározta, hogy maga is megpróbálkozik fametszetek készítésével. 1987-ben Ajkán töltött néhány napot, meglátogatta a parkerdőben az Ajkai Grafikai Műhely alkotótáborát. Megismerkedett az ajkai alkotókon kívül a helyi gyűjtőkkel is. Személyes kapcsolatokból következően az ő nevükre is készített ex librist. 247 fametszettechnikával alkotott ex libris és alkalmi grafika fűződik a nevéhez. Ő maga is gyűjtötte a grafikákat. Számos családtagját veszítette el Auschwitzban, az ő emléküket ösztönözte arra, hogy művészi monogramokat készítsen.

Torró Vilmos (1935–2001) Kovászna városkában élt és dolgozott. Festett, szobrokat és plaketteket is készített. Grafikai, főleg linó- és fametszetei a magyar irodalom és történelem nagy alakjainak állítanak emléket. Ajkai kötődése az, hogy Bagarus Zoltánról is készített ex librist. Ez ritka esemény, az ajkai művész szokott másoknak könyvjegyet alkotni.

Azt gondolom, hogy e kiállításunk ugyanazokat a célokat szolgálja, mint a kulturális események általában. [...] Az irodalom, a színház és a tudomány az anyanyelv, a grafika pedig a vonalak nyelve segítségével közvetít értékeket. Ezért igaz íj. Fasang Árpád zongoraművész gondolata: „Ez a nap annak tudatosítására is alkalmas, hogy az ezeréves örökségből méríthetünk, és van mire büszkének lennünk, hiszen ez a nemzet sokat adott Európa, a világ kultúrájának. Ez az örökség tartást ad, ezzel gazdálkodni lehet, valamint segíthet a mai gondok megoldásában is.”

Padné Szabó Mária

GÖNCZI GEBHARDT TIBOR (1902–1994) EMLÉKEZETE

A Munkácsy Mihály-díjas grafikusművész 120 éve, 1902. április 13-án született Budapesten. 1910-ben az Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskola létrehozta a mai értelemben vett tervezőgrafikai szakosztályt. Ez Budapest világvárossá válásának kora volt, a magyar plakátművészet fénykora. Híres művészek alakították, formálták ennek az új műfajnak a vizuális nyelvét: Ferenczy Károly, Vaszary János, Fényes Adolf, Iványi-Grünwald Béla, Rippl-Rónai József, Faragó Géza.

Gebhardt Tibor az Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskolát elvégezve, az iparművész szakoklevél birtokában azonnal bekapcsolódhatott az alkalmazott grafika munkájába. 1922-ben nagyméretű murális feladattal bízták meg, a Budapesti Árumintavásár, Autó- és Motorcsónak-kiállítás újonnan épült csarnokának timpanonjára freskót festett másodmagával. Ura volt minden ábrázolásmódnak, kitűnően rajzolt, festett, komponált, redukált, nagyszerű karakterérzéke volt. Rövid idő alatt megbecsülést és ismertséget szerzett.

Első plakátjai és illusztrációi követték a kor szellemét, ahol megjelentek a bohém, cilinderes, idős urak a kicsit léha, sminzelt, édes-pici pesti nők társaságában. Ez a kabarék, kávéházak, az operettek kedvelt világa.

Több mint ötven, forgalomba került számológéculájának grafikája próbára tette alkotói szellemességét, hiszen azok szövegét nem csak megrajzolni, de többnyire kitalálni is az ő feladata volt. Az ötletes grafikai megoldás a szöveggel együtt született, és csak jó tervvel győzhette meg a megrendelőt. Például a Szerencsi Csokoládégyár számológéculáján a rajtuk hirdetett édességek régi ismerőseinként köszönnek vissza.

Az optimista grafikus vidám kedélyével, humorával bebloptta magát a megrendelők szívébe. Visszatérő ügyfelei között találhatjuk a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth mezőgazdasági gépgyárat, mely Kelet-Európa legnagyobb gyártelepe volt. Plakátra rajzain jól kamatoztatta Haranghy Jenő professzor oktatása nyomán elsajátított állatrajztudását, ami az állatanatómia biztos ismeretén alapult.

Bámulatos könnyedséggel oldotta meg csomagolások, dobozok, italcímkék, plakátok, hirdetések, étlapok, emblémák és ex librisek tervezését, korának igénye és stílusa szerint alkal-

Gönczi Gebhardt Tibor grafikája (1920), 98×81

mazva a bonyolult ornamentika indarendszerét. (Plakátjaiból többet a *Kisgrafika* e számának hátsó borítóján mutatunk be.)

Egy pályakezdő számára a rendszeres jövedelem megszerzésének egyik forrása az újságrajzolás volt. A biztos kezű rajzoló már huszonegy évesen több újság megbecsült munkatársa lett, a *Vasárnap*, *Az Érdekes Újság*, a *Képes Családi Lapok*, a *Függetlenség*, a *Képes Sportlap* rendszeresen foglalkoztatta.

1926-ban Bortnyik Sándor és Berény Róbert visszatérése az emigrációból új hanggal, új formával és új vizualitással frissítette fel a magyar plakátművészetet. Két évvel később megalkult a *Reklámélet* című újság, majd a kubista plakátjaival elhíresült Bortnyik elindította grafikai iskoláját, a Műhelyt. Az új formanyelv Gebhardt Tiborra is hatással volt. Nála is megjelentek az egyszerű formák: a négyzet, a kör, a pozitív-negatív formaváltozás, a síkábrázolás, a redukció és az ezzel harmonizáló tipográfia. A legkorszerűbb coloroffset technikával rendelkező Klösz György és Fia Grafikai Rt. tett egy előnyös ajánlatot neki, hogy félállásban legyen tervezője és művészeti vezetője a cégnek. Gebhardt elfogadta a felkérést. 1930 szeptemberétől már a reklámstúdió vezetője lett.

Közben persze nem hanyagolta el az illusztrációs munkát sem. Az 1930-ban megjelent *Újságrajzoló művészek könyve* című összeállításban több rajzával is szerepelt. Számtalan könyvborítót tervezett, köztük az 1925-ös kiadású *Drakula* hátborzongató címlapját is.

A trianoni békediktátum a legyőzött Magyarországon revíziós mozgalom ébredését eredményezte. Ennek a mozgalomnak számos kezdeményezése közé sorolható az Országzászló Mozgalom, mely a megcsonkított ország helységeiben az elszakított területekre emlékeztető szobrok és emlékművek állítását kezdeményezte. Számos plakát, röpirat és képeslap készült a témában. A budapesti székhelyű Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesületének felkérésére az 1930-as években Gebhardt Tibor képes levelezőlapokból álló sorozatot készített. Ebben az időben jelent meg például a Szent István Cikóriagyár három beragasztós képregényalbuma (*Utazás Erdélyben*, *Kárpáti képek*, *Végig a Tiszán*), melyek a Magyarországtól elcsatolt részekre kiránduló cserkészfiúk kalandjait taglalták. A színes képecskéket a Cikóriagyár kávésdobozai-ban vagy a Szit szappanok csomagolása alatt lehetett fellelni.

Gebhardt a német Bayer Gyógyszergyárnak is dolgozott, reklámokat, reklámfüzetkéket rajzolt nekik, melyek egyike az 1930-as évek elejéről a *Rip Van Winkle* (*A hétalvó, aki száz éves álmából felébredt, csodálkozva látja, hogy mennyit haladt a világ ezalatt!*). A főhős, miután száz évet átaludt, makacs fejfájással és egyéb kínzó testi fájdalmakkal ébred. Javasasszonyt keres, azonban helyette egy finom dámát talál, aki minden problémájára az Aspirin tablettát ajánlja. A csodaszer hatására főhősünk makkegészségesen ajánlgatja az utolsó oldalakon a medicinát, mely a záró reklámszöveg szerint „ma már széles e földön elterjedt és a világ népei között 33 év óta közkedveltségnek örvend”.

Sokoldalúságának 1938-ban az Eucharisztikus Kongresszus Nemzetközi Karitászi Kiállítására készült hatalmas falfestményével adta tanúbizonyságát, melyet Szűcs Pál grafikussal közösen készített.

Az 1940-es évek újabb változást hoztak a grafikai stílusában. A heroizáló, klasszicista, álomképszerű stílus egyéni védjegyévé vált, ez jelent meg bélyegterveiben, és ez az a kor, amikor a nemzetközi grafikai élet is felfigyelt munkásságára. A háború végéig összesen nyolc bélyegsorozatot tervezett.

Gönczi Gebhardt Tibor életútjának eredményeit a *Gebrauchsgraphik* folyóirat 1943/44-es száma éleslátóan így fogalmazta meg: „Gönczi Gebhardt Tibor olyan művész, akit a tiszta kifejezőmód vezérel, és nem vész bele az absztrakt irányzatokba. Mondanivalóját természetesen és olyan világos egyértelmű formában adja elő, hogy a legegyszerűbb ember is megérti. Előszeretettel alkalmaz figurális megoldásokat, melyek realisztikusak és egészséges, erőteljes eleven magatartásúak. [...] Nem egy szűk beavatott kör felé fordul, hanem a széles tömegekhez, nem kíván meglepni vagy irritálni, csak meggyőzni, ami az általa használt tiszta eszközökkel kétségtelenül sikerül is neki.”

Gönczi Gebhardt Tibor nevéhez fűződik a többi között a Dreher likőr, a Globus sparhelt, az Újpesti csónakház, a Daubner csokoládé vagy a Meinl konzumkeksz plakátja is.

Gönczi Gebhardt Tibor plakátja (1957), 680×490

Gebhardt Tibor 1942-ben kezdte használni a Gönczi előnevet, és három éven keresztül Gönczi Gebhardt néven szignálta munkáit, míg végül 1945 tavaszán hivatalosan bejegyezték névmagyarosítási kérelmét.

A család Budapesten vészelte át a főváros ostromát. A politikai plakátok hamarosan elborították az utcákat. A Klösz cég is teljesítette a különféle pártok kívánságait, míg végül a meghirdetett jelszavak beteljesültek, és a nyomdát államosították. Utána a jogutód Játékkártyagyár és Nyomda Nemzeti Vállalat megtartotta a grafikust az alkalmazásában, majd ennek jogutódjánál, az Offset Nyomdánál (később Offset és Játékkártya Nyomda Zrt.) dolgozott 1962-ig.

A szocialista realizmus évei alatt kimagaslóan magas szinten sajátos, populáris hangvételt valósított meg. Archetipusokat teremtett anélkül, hogy beleesett volna a népieskedés hibájába. Narratívan szép ábrázolásaival, remek karakterérzékkel jelenítette meg a kor szocreál igényeit kielégítő képi világot. 1952-ben plakátművészetéért Munkácsy-díjjal tüntették ki.

A politikai, mezőgazdasági és kereskedelmi témájú tervezőgrafika mellett kisgrafikával is foglalkozott, ex librise-

ket, bélyegeket tervezett, és továbbra sem hagyott fel az illusztrálással. Két képregényfüzete jelent meg a Szivárvány Kiskönyvtár sorozatában 1956-ban. Az Ákos Miklós által írt *A jég-tábla rabjai* még a korszakra annyira jellemző hurraoptimizmus jegyében fogant, míg a másik, *A teknőc hajók* igazi stílusbravúr volt.

1955–56-ban a diafilmrajzolásba is belekóstolt. Az ötvenes évek végén a posta még négy bélyegsorozat tervezésére kérte fel, így összesen tizenkét bélyegsor született keze nyomán. Az 1959-es *Cukorrépatermelők naptárának* tanúsága szerint ebben az időszakban készülhetett a három füzetből álló *Répa Lurkó-sorozat*. Ez sem szintisza képregény, leginkább agitprop képeskönyvként aposztrofálható.

A hatvanas évek után született grafikái általában reális hitelességgel készültek, mégis valamilyen stilizált báj lengte őket körül. 1969-ben rajzolta meg a *100 éves a Játékkártyagyár* emlékkártyát. Számos csoportos plakátkiállításon szerepelt a munkáival. A reklámgrafika mellett sok kiállítási munkában is részt vett, főleg mezőgazdasági pavilonok grafikái voltak ezek, de a munkavédelemtől az OTP-ig minden téma előfordult a kiosztott feladatok között, melyek már egy újabb kor lenyomatai voltak.

Gönczi Gebhardt Tibor 1994. november 20-án hunyt el Budapesten. Nem volt iskolateremtő, csupán kitűnő és hivatásos. A nyolcvanas évek közepéig tartó változatlan intenzitású munkásságával olyan életművet hozott létre, amely mennyisége és sokfélesége tekintetében páratlan.

IRODALOM

KISS FERENC: *Elsőrangú termés*, Nyíregyháza, Linea Comics Kft., 2015. (Színes képregénymúzeum, 7.)

Kiss Ferenc

Gönczi Gebhardt Tibor grafikája, P1 (1933), 118×90

A 80 ÉVES DR. ARATÓ ANTAL KÖSZÖNTÉSE

Dr. Arató Antal nyugalmazott könyvtáros, igazgató 1942. június 21-én született Budapesten, jelenleg Székesfehérváron él. Magyar-könyvtár szakos végzettséggel 1961 és 1970 között a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársa, majd 1970-től a jászberényi Városi Könyvtár vezetője lett. 1980-ban az Országos Széchenyi Könyvtár (OSZK) Könyvtártudományi és Módszertani Központjának osztályvezetőjévé nevezték ki, majd a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főosztályvezetőjeként dolgozott. 1991-től a nemzeti könyvtár munkatársa lett. 1994-től Székesfehérváron a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár igazgatója, 1999–2005 között címzetes igazgatója volt. Jelenleg a székesfehérvári székhelyű Vörösmarty Társaság tiszteletbeli elnöke; a társaság folyóirata, *A Vár* folyóirat egyik szerkesztője.

Meghatározó jelentőségű volt életében a kisgrafika, ex libris műfajával való találkozás. 1973-ban lépett be a Kisgrafika Barátok Körébe. Kisgrafikagyűjtővé dr. Gombos László jogász révén vált, ő ismertette meg alaposabban Arató Antalt – akkoriban jászberényi – könyvtárigazgatót az ex libris műfajával, és a KBK-val mint szervezett. Ekkor nőtt meg az érdeklődése a közgyűjtemények kisgrafikai gyűjteményei irányába, foglalkozott ezek feldolgozásával, bemutatásával kiállításokon, kiadványokon keresztül. 1985–1995 között egy személyben végezte a *Kisgrafika* folyóirat szerkesztését, majd a későbbiekben szerkesztőbizottság alakult. 2017-ig, azaz 32 éven át volt a lap szerkesztője, ezzel nagyban hozzájárulva az újság színvonalának, minőségének megőrzéséhez. Ebbeli munkájával, és a folyóiratban megjelentetett írásával, ismeretéseivel kiemelkedőt alkotott.

Cikkei jelentek meg ezen túl a *Könyvtárosban*, a *Könyvtári Figyelőben* és egyéb irodalmi, közművelődési, illetve helyi lapokban. Számos kiállításról írt beszámolót, pályaképet rajzolt neves ex libris gyűjtőkről, a *Kisgrafika* mellett a *Könyvtáros* folyóirat Galériájában is. Ő köszöntötte a 70 éves Galambos Ferencet és a 70 éves Lenkey Istvánt, a 90 éves Soós Imrét; ő búcsúztatta Kertész Dénest, Király Zoltánt és Pittmann Lászlót. Recenziói jelentek meg grafikai kiadványokról, folyóiratokról, könyvekről és katalógusokról.

Szakírói, szervezői tevékenysége mellett gyűjtötte is a kisgrafikákat, többezres gyűjteményt hozott létre minőségi lapokból. A nevére szólóan is készített ex libriseket, az alkotók közt Andruskó Károly, Deák Ferenc, ifj. Feszt László,

Csiby Mihály linómetszete, X3, op. 313 (1998), 61×56

König Róbert linómetszete, X3 (1996), 115×92

Fery Antal, Stettner Béla, Sárosi Csaba, Csiby Mihály, Kazinczy Gábor, Köhegyi Gyula, Moskál Tibor, Hegedűs 2 László, Perei Zoltán, Vincze László, Varga Hajdú István, Varsányi Pál, Bedő Sándor, König Róbert, Vén Zoltán és Kertes-Kollmann Jenő említhetők. Főleg az irodalmi vonatkozású grafikák tartoztak érdeklődési körébe, emellett például a Szent Györgyöt ábrázoló és a madaras ex librisek. Legkedveltebb grafikusai Perei Zoltán, Vén Zoltán és König Róbert. Perei Zoltán munkásságával számos cikkben, kiadványban foglalkozott, munkásságáról előadást tartott, több kiállításon is bemutatta, „egyszerűen zseni volt” – nyilatkozta róla. Kedvelt rézmetszője és barátja Vén Zoltán, akinek több tárlatát nyitotta, és aki több ex librist készített a számára. König Róbert Dürer-vonatkozású expresszív erejű grafikái Arató Antal nevére a gyulai nemzetközi ex libris pályázaton első díjat nyertek.

Széles körű kulturmunkájáért számos díjban, kitüntetésben részesült, köztük 2016-ban Pro Cultura Albae Regiae díjban, és ez évben megkapta a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozata kitüntetését is. 2017 októberében ő vehette át a kiemelkedő teljesítményt nyújtó könyvtárosoknak juttatott Füzeki-emlékérmet az Országos Széchényi Könyvtárban.

Sokoldalú kulturális tevékenysége, elhivatottsága, áldozatos munkája mindannyiunk számára példaértékű. A továbbiakban is sok erőt, jó egészséget kívánunk a Kisgrafika Barátok Köre tagjai nevében, és 80. születésnapján szeretettel köszöntjük!

Vasné dr. Tóth Kornélia

A Kisgrafika Barátok Köre Egyesület
internetes honlapja:
www.kisgrafika.hu

HÍRES GYŰJTŐK KÖNYVJEGYEI AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

ROZSNYAY KÁLMÁN (1872–1948)

Rozsnyay Kálmán színész, újságíró, grafikus 150 éve, 1872. június 22-én Hoschke Kálmán néven született Aradon. (Egyes internetes források 1871-et jelölnek születési dátumaként.)

1889-ben Munkácsy Mihály festőművész tanácsára az Országos Mintarajiskola növendéke lett, színvaksága miatt azonban pályát kellett változtatnia. A színi pályára lépett, emellett írással, könyvillusztrálással, fordítással és lapszerkesztéssel foglalkozott. 1898-tól néhány évig külföldön élt, bejárta Európa nagyvárosait. A grafika új irányzatait kijelölő angol Walter Crane (1845–1915) titkáraként mint Van der Hoschke (Van der Hoske névváltozatban is) vált ismertté a művészvilágban Európa-szerte. Londonban Sidney Carton néven színészkedett, bizalmas barátságot kötött Oscar Wilde-dal. Később Párizsban élt. Hazatérve lakásában állandó művésztszárnyaság látogatta. 1905-ben Budapesten feleségül vette Prielle Kornéliát, majd annak halála után újabb házasságot kötött Dapsy Gizella írónővel. Ady Endrére vonatkozó értékes könyv- és rajzgyűjteményét 1942-ben eladta Nagyvárad városának. A korabeli lapokban (*Aradi Közlöny*, *Arad és Vidéke*, *Ellenzék*, *Magyar Hírlap*, *Magyar Nők Lapja*, *Új Idők*, *Magyar Iparművészet* stb.) számos irodalmi és művészeti tárgyú cikke jelent meg.

Rozsnyay Kálmán grafikája, P1 (1903 körül), 91×56

Az ex libris készítéssel Walter Crane ismertette meg, de a gyűjtésre müncheni útja hatására szánta rá magát: megismertkedett gróf Leiningen-Westerburg Károllyal és feleségével; a gróf kollekcióját látva ő is gyűjteni kezdett. Művészeti íróként is sokat tett az ex libris népszerűsítésében a századforduló, századelő Magyarországon. *Újabb magyar ex librisek* címmel a *Magyar Iparművészet*ben 1904-ben hírt adott többek között az Iparművészeti Múzeum 1903-as kiállításáról, de már 1902-

es *Ex libris* című cikkében – a külföldi példa nyomán – ex libris alkotásra biztatta a híresebb magyar grafikusokat is, és a készítésben, sőt a gyűjtésben is jó példát mutatott. Az új szellemű ex libris megteremtését szorgalmazta, melynél nem az az elsődleges, hogy illeszkedjék a könyvbe; szerinte az ex libris önálló műfaj. „Most már azon leszünk, hogy a német, angol, francia, spanyol gyűjtő-egyesületek alapján mi is szervezkezdjünk” – írta. Rozsnyay gondolataival összecseng a Lyka Károly szerkesztette *Művészet* című folyóiratban olvasható megállapítás 1903-ból: „Most végre eljött az ex-libris országa. Kiállítást rendeznek belőle, pályázatot írnak ki (első volt a Nemzeti Kaszinó-é) s művészi lapjaink egyremásra ösmertetik írásban és képben a grafikai művészet ezen fáját.”

A dán *Nordisk Exlibris Tidsskrift* folyóirat 1995-ös száma Rozsnyay Kálmánt úgy mutatja be, mint akinek a nevéhez fűződik az ex libris magyarországi elterjesztése és népszerűsítése. Az általa készített ex librisekre a szecesszió formakincse jellemző, tusrajzainak, kliséinek gyakran alkalmazott motívumai az idilli táj, rózsaszábrázolás, indás ornamentika, női fej, olvasó ember alakja.

Első könyvjegyet 1899-ben rajzolta Angliában Katherina Winifred Grier részére, ezen is nő látható könyvvel. Az 1920-as évek elejéig (amíg foglalkozott az ex libris művészettel) kb. 200 könyvjegyet alkotott, erről így vallott a *MEGE Kisgrafika* hasábjain 1938-ban: „Kedvet kaptam magam is a rajzolgatáshoz, fabrikáltam is vagy 200-at. Hogy az átlagnál jobbak voltak, bizonyítja, hogy közölt belőlük a Studio, Magazin of Art, Art and Crafts és itthon az Iparművészet. Leiningen gróf nagy-

szerű lapja, az *Ex-libris Zeitung*, nagy cikket hozott rólam és egész légió rajzomat.”

Alkotott ex librist többek között Magda gräfin zu Leiningen-Westerburg, Battlay Géza, Berényi László, Hammerschlag Gusztáv, Klein Henrik, Schanzer Margit, Sebők Zsigmond, Szabó Aurél, Szepessi Fülöp, Tevan Rezső, Zilahi Dezső és Zilahi László részére. Az általa 1899–1913-ig készített könyvjegyek felsorolása a *MEGE Kisgrafika* folyóirat 1938-as évfolyamában olvasható, Pinterits Tibor – a lap szerkesztője – összeállításában. Pinterits a Rozsnyay-grafikák felismerhetőségéről a következőket írta: „Sok ex librisen nincs a művész kézjegye feltüntetve, nagyrészüket azonban vagy a rajzban vagy a szövegben beszúrva látható *szív* alakú diszítő elemről felismerhető. Körülbelül 1903-ig több lapon »C. v. H. R.« vagy »C. v. H. de R.« betűkkel jelzi magát a művész. A későbbi lapokon elvéve található kézjegyek »de R«, »Kálmán«, »R. K.«, »Rozsnyay« és a szív motívum. Rozsnyay összes könyvjegyei klisék.”

Nemcsak készítette, gyűjtötte is az ex libriseket. Rozsnyay Kálmán kb. kétezres ex libris kollekciója a saját korában Magyarországon az egyik legnagyobbban számított, kortárs hazai és külföldi grafikákat gyűjtött. Az Iparművészeti Múzeum 1903-as ex libris kiállításához jelentős mértékben járult hozzá gyűjteményével és maga készítette könyvjegyekkel. Kollekciónak a szecesszió grafikusai közül főként a brit anyag (Gordon Craig, Harold Nelson stb.) széleskörű, de jelentős az osztrák, német, cseh, spanyol lapok száma is, a művészek közt Max Klinger, Gustav Klimt, Alphons Mucha. Számos grafikustól rendelt saját névre szóló ex librist, köztük Simay Imre, Kozma Lajos, Nagy Sándor és Walter Crane művészektől. Ezekben gyakori a virág- és az emberábrázolás. A Nagy Sándor által Rozsnyay számára alkotott ex librisen (1905) mottója olvasható: „A Nap színt ad a virágnak, a Művészet az Életnek.”

Rozsnyay 1905-ben vette feleségül Petőfi Sándor egykori ideálját, az akkor 79 éves Prielle Kornélia (1826–1906) színésznőt, aki a következő évben elhunyt. Rozsnyayné Kornélia részére is készült ex libris, a grafikus a magyar származású Ade Matild. Az ex libris a biedermeier polgári idilljét, a színésznő fiatal korát idézi.

A világhíró Rozsnyay kollekciója a budapesti Iparművészeti Múzeumba került. Ennek egy része 2013–2014-ben a Partage Plus digitalizálási projekt keretében került feldolgozásra, így online is elérhető a múzeum honlapján.

IRODALOM

GALAMBOS Ferenc: *Rozsnyay Kálmán 1872–1948*, Kisgrafika Értéktár, 1970. december, 753–758.

HORVÁTH Hilda: *Partage Plus projekt: ex librisek digitalizálása az Iparművészeti Múzeumban*, Kisgrafika, 2014/4. sz., 7–8.

P[INTERITS] T[IBOR]: *Rozsnyay Kálmán könyvjegyeinek felsorolása*, *MEGE Kisgrafika*, 1938/2–3. sz., 14–17.

Rozsnyay Kálmán, In: *Magyar életrajzi lexikon*, <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC12527/13205.htm>

ROZSNYAY Kálmán: *Levél a modern magyar könyvjegy gyermekkoráról*, *MEGE Kisgrafika*, 1938/2–3. sz., 13–14.

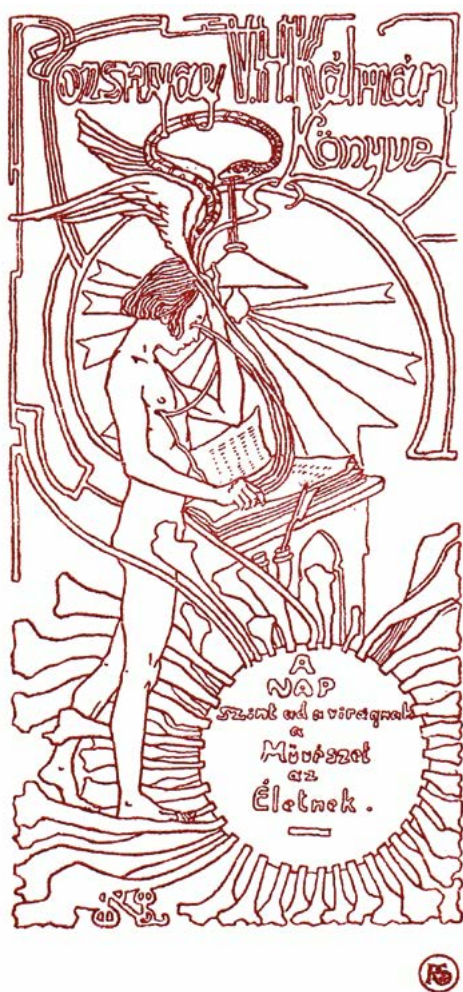
ROZSNYAY V. H. Kálmán: *Ex libris*, *Magyar Iparművészet*, V. évf., 1902/6. sz., 265–267.

ROZSNYAY V. H. Kálmán: *Ujabb magyar ex librisek*, *Magyar Iparművészet*, VII. évf., 1904/5. sz., 232–234.

S C: *Magyar ex-librisek*, *Művészet*, 1903/2. sz., 140.

Soós Imre: *Szemle*, *Kisgrafika*, 1995/4. sz., 12.

Vasné dr. Tóth Kornélia

Nagy Sándor grafikája, P1 (1905), 100×50

VÁRKONYI KÁROLY KISGRAFIKAI ALKOTÁSJEGYZÉKE, VI. (1980–1984)

Rövidítésjegyzék:

exl. = ex libris

k. = könyve

lev. lap = levelezőlap

C3 = rézkarc

L = litográfia

X2 = fametszet (száldúcmetset)

X3 = linómetszet

X6 = plasztikmetset

P1 = klisé

/2,3 = több dúcra készült nyomat

/a – utólag betoldott grafikák, az időrend megőrzése érdekében

sz×m = szélesség×magasság (a szerző jelölése szerint)

Megjegyzések:

A feliratoknál néhol rövidített, magyarázó szöveg szerepel.

Hiányzó méret esetén nem maradt fenn a szerző által ismert példány.

Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)	Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)
1980.				1046.	Szívélyes üdvözlettel Várkonyi Károly (aláírás és portré) – <i>több változat, az egyik színezett</i>	X2	54×90
1033.	In memoriam Simonffy Tóth Ernő (eltört kard, 1980. I. 8.)	X3	115×45	1047.	Kellemes ünnepeket kíván Dr. Üsth László (karácsonyfa galambbal)	X2	65×95
1034.	In memoriam Karacsné Takács Éva (női portré koszorúban)	X2	62×90	1048.	Exl. Dr. Kovács Károly (kaszafező) – <i>kétféle méretben</i>	X2	55×75, 62×105
1035.	Domokos Zsigmond (kéz virágcsokorral)	X3	87×68	1049.	Sándor Péter üdvözlőlapja (bagoly a pergamenen)	X3	53×83
1036.	Balogh Mária és Kardos Csaba (esküvői értesítő)	X3	64×107	1050.	Exl. Dr. Szamosújvári Pál	X2	
1037.	Nőnapra köszöntő (Vénusz, görög szobrász)	X3	110×180	1051.	BUÉK Kovács József 1981 (nyomdászgriff)	X3	60×105
1038.	Dr. Üsthék (üdvözlőlap; amforában virágcsokor)	X2	57×97	1052.	Exl. Georg Schuh (tűzikovács)	X2	72×97
1039.	Várkonyi Károly / Nyiri Csabáné (üdvözlő; tündér hóvirággal)	X3	65×85	1053.	Petrovics Sándorné k. (Fekete István állatregényei)	X2	67×98
1040.	A Hajdú-bihari Napló kártyanaptára (hátsó oldal)	X2	58×92	1054.	Exl. Elekes Vencel (Bethlen Gábor)	X2	67×95
1041.	Földi János Könyvtár, Hajdúhadház (Földi János portréja címerrel)	X3	65×95	1054/a.	Parókiaszentelés	X2	100×90
1042.	Semsey Klára és Lenkey István könyve (kenyér, kehely)	X2	60×108	1055.	Ex muzicis Goldmark Károly Művelődési Központ (Goldmark-portré)	X2	67×103
1043.	Zsuzsi és Zoli (Debrecen és Pécs templomai, minaret)	X2	83×85	1055/a.	Háromkirályok (illusztráció)	X2	47×70
1044.	Merényi Katalin és Orosz József (esküvői értesítő)	X2	95×53	1056.	BUÉK Domokos Zsigmond (évkönyvet tartó kéz)	X3	55×90
1045.	Szeretetteljes üdvözlőlet Koncsek Pál (madármotívum)	X2	58×88	1057.	PF 1981 N. G. Lippoczy (kivirágzó kopjafa)	X3	57×93
				1058.	PF. 1981. Paul G. Becker (amforából kirepülő galamb)	X3/2	63×113
				1059.	BUÉK Kiripolszky Károly 1981 (hajdú borral)	X3	57×90
				1060.	Kellemes ünnepeket kíván dr. Vincze Piroska (bölcsőben kisgyerek)	X3	56×92
				1060/a.	Kellemes ünnepeket kíván özv. Diebl Györgyné	X3	56×95
				1061.	Ezt kívánjuk 1981-re! Várkonyiék (bor, búza, békesség)	X2	61×92
				1061/a.	BUÉK Pötty 1981 (kehely)	X3	57×100
				1981.			
				1062.	Exl. studiosus Debreceniensis Julius Gál (gaudeamus)	X2	90×60
				1063.	In memoriam Diskay Lenke (eltört liliom)	X2	95×58

Várkonyi Károly grafikája, op. 1053 (adatok a jegyzékben)

Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)	Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)
1064.	Borsodi söröző menükártyája	X3	73×110	1082.	Schloss Rheydt, Mönchengladbach	X2	42×37
1065.	Márton Fruzzi megérkezett (újságot olvasó gyerek)	X3	55×100	1083.	Exl. Várkonyi Kincső megérkezett (rakétában ülő gyerek)	X3	65×90
				1084.	Exl. Dr. Gaál József (virágkehelyben ülő akt)	X3	65×92
				1084/a.	Pappné Zsuzsa (levélfej; könyvből kinövő virágmotívumok)	X2	35×50
				1085.	Meghívó a 20 éves találkozóra (hosszú hajú férfifej)	X3	67×100
				1085/a.	Exl. Kemény István / Exl. Kakuk Tamás (ember a robot előtt, 1.)	X2	59×89
				1086.	Exl. Kemény István (ember a robot előtt, 2.)	X2	54×88
				1087.	Exl. Dr. Carolus Csécsei (tudós az élet vizével)	X2	60×90
				1088.	In memoriam Desiderius Nagy (kidőlt kopjafa)	X2	65×85
				1089.	Abaújszántó (címlap)	X3	80×105
				1090.	Abaújszántói mezőgazdasági középiskola	X3	80×105
				1091.	XIII. sz.-i római katolikus templom	X3	80×105
				1092.	Abaújszántói strand bejárata	X3	80×105
				1093.	Abaújszántói strand	X3	80×105
				1094.	Abaújszántói borospincék	X3	80×105
				1095.	Abaújszántói látkép	X3	80×105
				1096.	Exl. Dr. jur. habil Julius Gál (tudós úrkutató könyvekkel)	X2	70×111
				1097.	Hobent [Habent] sua fata libelli... (motívumkeret)	X2	75×105
				1098.	Exl. Dr. jur. habil. Julius Gál (úrhajók)	X2	60×98
				1099.	E. L. Héthy Debrecen (levélfej; bélyeg)	X2	33×55
				1100.	Exl. Alma Petz (borozgató pár)	X2	68×95
				1101.	Prosit Balogh Lajos (lombokban virágot tartó kéz)	X3	57×100
				1102.	Gebei Balázska megérkezett 1981 (rég autóban ülő gyerek)	X3	53×72
				1103.	Exl. Dr. Kovács Károly (ökrökkel szántó ember)	X2	116×58
				1104.	Exl. Boros Edit (fotós világjáró)	X2	61×103
				1105.	Szeretettel köszönti Súlyomné Edit (virágcsokor)	X2	65×95
				1106.	Exl. Kovács Kálmán (könyvek üvegben)	X2	50×72
				1107.	BUÉK Korda Béláné (poharat emelő kéz, szív)	X2	60×97
				1108.	Pálma könyve (felhőt törölő kislány)	X2	55×70
				1109.	Exl. Határ Ilona, Fekete István (könyveiből (A koppányi aga testamentuma))	X2	64×123
				1110.	In memoriam Berky Nándor (a halál angyala pallost döf)	X3	74×125
1066.	Kun Bertalan emlékezete (portré, templomtorony)	X2	70×90				
1067.	[Barabás] Antal és [Szabó] Éva (esküvői meghívó)	X3	55×96				
1068.	Nőnap köszöntő, 1981 (nőalak galambbal)	X3	105×141				
1069.	Domokos Zsigmond szívélyes üdvözlettel (virágot tartó gyerek)	X3	67×105				
1070.	Exl. Volán Könyvtár, Debrecen (Ikarosz)	X2	64×90				
1071.	Bunda étterem, söröző, kávéház (árlap)	X3	125×175				
1072.	Balogh Sándor üdvözlőlapja	X3	62×95				
1073.	Csökmei Edit és Szabó József könyve (biblián kehely)	X2	60×93				
1074.	Dr. Félegyházy Lenke (levélemléma; kígyó kehellyel)	X2	37×55				
1075.	Dr. Ormós Emese könyve (bacillusok, injekció)	X3	65×93				
1075/a.	Exl. Paul G. Becker (Mönchengladbach) – többféle verzióban, név nélkül is	X2	65×93				
1076.	Kellemes ünnepeket Súlyomné / Várkonyiék (nyúl tojással)	X2	65×90				
1077.	Exl. Mönchengladbach Städtisch Bibliothek (városrészletek, épületek)	X2	61×88				
1078.	Üres szám						
1079.	Tierpark, Mönchengladbach	X2	42×37				
1080.	Rathaus, Mönchengladbach	X2	42×37				
1081.	Münster, Mönchengladbach	X2	42×37				

Várkonyi Károly grafikája, op. 1061 (adatok a jegyzékben)

Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)	Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)
1111.	BUÉK Mező Istvánné / BUÉK Várkonyiék (újévi kisgyerek a karácsonyfa előtt)	X3	60×110	1124.	Exl. Beáta, Pinocchio 1883–1983 (Pinokkió küzd a betűsárkánnyal)	X2	112×60
1112.	Exl. Dr. Georgius Szombathy Groskó (óriás szája világító turista)	X2	65×90	1125.	Abaújszántói múzeum udvara	X3	
1112/a.	Exl. Bakó Endre (a férfi sorsa a nő)	X2	55×115	1126.	Exl. Siteri Csaba (turista a szirt előtt)	X2	63×100
1113.	BUÉK dr. Vincze Piroska, 1982 (poharat emelő kéz)	X2	98×64	1127.	Patay-kastély (a kastély épülete)	X3	106×82
1114.	Kellemes ünnepeket kíván Határ Ilona 1982 (a hídon fiú és lány)	X2	75×117	1127/a.	Ex libris BUÉK Dr. Boros Edit (szőlőkoszorús lány) – <i>többféle (év)változat</i>	X2	60×95
1115.	BUÉK Prosit! Várkonyiék, 1982 (a földgolyót a béke színére festő gyerek)	X2	71×110	1128.	Exl. Várkonyi Attila (huszár sakkfigurát borító gyerek)	X2	60×100
1115/a.	Kiss Zoltán órnagy emlékére (1981)	X2	60×86	1128/a.	Szeretettel küldjük üdvözlétünket Laci és Szidike (virágsokorban L, SZ)	X2	45×95
1982.				1129.	Exl. Dionysius Dutkay (virágot ápoló férfi kannával)	X2	55×85
1116.	Maczelka Erika és Lakatos István (házassági értesítő)	X2	60×80	1129/a.	Exl. Várkonyi Zsolt (villámokat tartó kéz)	X2	65×95
1117.	TIT Ajka, In memoriam Arany János (portré)	X2	72×110	1130.	Exl. Fondazione C. Collodi Pescia Centenario di Pinocchio (1883–1983)	X2	55×127
1118.	Abaújszántó (Eszperantó Kongresszus – 1982. 03. 21.)	X3	135×80	1131.	Exl. Dr. Köves Zsuzsa (aqua vitae, csontváz)	X2	60×85
1119.	Exl. Palásthy [Lajos] (barokk monogram)	X2	65×114	1132.	Üdvözlét a szarvasi továbbképzésről 1982 (a fák lombja előtt Szarvas címere)	X3	75×105
1119/a.	Palásthy Lajos („Végig húztam 50 évet”)	X2	101×71	1133.	Ex libris Petrovics Sándorné (Széchenyi Zsigmond)	X2	60×91
1120.	Exl. Kaleidoszkóp Filmklub (szem, mozifilm)	X2	71×92	1134.	Ex libris Lehmann Antal (táj házakkal, az előtérben virágsokor)	X2	64×122
1121.	<i>Üres szám</i>			1134/a.	Exl. Dr. Vincze Piroska (kehely kígyóval)	X2	40×84
1122.	Exl. Alma Petz, KBK IX., Pécs 20. (városkép fölött virág)	X2	68×86	1135.	Exl. Dr. Thanhoffer Lajos Ált. Iskola, Nyírbátor	X2	50×87
1122/a.	Dr. Ormós Emese (levélfejléc)	X2	30×50	1135/a.	Várkonyi Castellum, Abaújszántó	X3	105×80
1123.	Exl. Várkonyi Könyvtár, Pécs (20 éves a KBK, IX. orsz. találkozó)	X3	115×85				

Várkonyi Károly grafikája, op. 1104 (adatok az alkotásjegyzékben)

Várkonyi Károly grafikája, op. 1133 (adatok a jegyzékben)

Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)	Opus	Felirat (téma, ábra)	Techn.	Méret (sz×m)
1136.	BUÉK Várkonyiék (kötéltáncos angyal)	X2	105×73	1159.	Ex libris Petrovics Sándorné (Arany János: A vén gulyás)	X2	51×106
1136/a.	Exl. Balatonfüred-Csopak Tája MGTSZ (művész koccint a sellővel)	X2	65×92	1160.	BUÉK Várkonyiék (kisgyerek bőségszaruvál)	X2	50×93
1137.	Lenkey István és Semsey Klára könyve (betűkompozíció virággal)	X2	40×60	1161.	Ex libris Alma und Willi Petz (pisztolyt tartó férfi)	X2	70×110
1138.	Ex libris Alma Petz; Winter (téli kép, szobabelső)	X2	74×100	1162.	Ex libris Dr. Julius Hayer (orvos a hídként használt szikén)	X2	80×87
1139.	Ex libris Mario De Filippis (in memoriam Gabriele D'Annunzio)	X2	55×92	1163.	Ex libris Dr. Harkányi Károly (injekció, líra, könyv)	X2	50×90
1139/a.	BUÉK Dr. Vincze Piroska és Dr. Üsth László	X3	54×75	1164.	Prosit! Alma und Willy Petz (kisgyermek a karácsonyfa előtt)	X2	50×85
1140.	Fazekas Mihály Gimnázium 50 éves érettségi találkozója (emléklap)	X3		1165.	Castellum parvum Várkonyiensis (abaújszántói nyaraló)	X3	65×75
1141.	BUÉK 127. Ipari Szakmunkás- képző Intézet, Debrecen (a béke könyve)	X2	50×85	1165/a.	Nőnap alkalmából	X3	130×210
1142.	Ex libris Alma Petz; Frühling (tavaszi kép, szerelmespár)	X2	70×100	1166.	Nőnap alkalmából (női sziluettfej előtt ibolyacsokor)	X3	85×113
1983.				1167.	Kiripolszky Karsci barátom emlé- kére (lantot tépő csontváz kéz)	X3	136×75
1143.	Exl. Hegedűs István (Arany János Péter és Pálja, részlet „A fülemi- le” című költeményből)	X2	70×100	1168.	Szeretettel köszönt! Várkonyi Károly (a grafikus kacsintó port- réja) – <i>többféle méretben</i>	X3	68×86, 85×102
1144.	Ex libris Alma Petz; Sommer (nyári kép, strandon)	X2	73×100	1169.	In memoriam Nagy László (a Devecseri Nagyközségi Könyvtár részére)	X2	70×94
1145.	Drága nagynéném emlékére 1983. 03. 16. Karsci, Irén	X3	64×81	1170.	Szabó Péter könyve (fát ölelő férfi)	X2	53×85
1146.	Ifjúsági Nemzetközi Zenei Tábor – Emléklap	P1		1170/a.	Szeretett Bélám emlékére, 1984. V. 30. Várkonyi Karsci (elrepedt fadúc, kéz vésővel; Stettner Béla halálára)	X3	105×64
1147.	Ifjúsági Vonós Zenei Tábor, Nyírbátor	X2	45×72	1171.	Ex libris Keresi Ferenc (könyveket világító vitéz)	X2	52×77
1148.	Ex libris Ajka Városi Könyvtár (könyvből kinövő virágok)	X2	52×87	1172.	Drága barátom Zdzislaw Antoniewicz emlékére, 1984. X. 21. (kard, toll, lengyel címer)	X3	60×92
1149.	Ex libris Hajdúszoboszló 1983	X3	55×70	1173.	In memoriam Stettner Béla, 1984. V. 30. (szív alakú vázában herva- dó gyöngyvirágok)	X2	50×110
1150.	Ex libris Alma Petz; Herbst (őszi kép, lombhullás)	X2	74×101	1174.	Nőnap köszöntő (virágból kilépő nőalak galambbal)	X2	66×110
1151.	Exl. N. G. Lippóczy (debreceni diákéveim 50 éves emléke)	X2	62×99	1175.	Dr. Szabó János (levélfejléc)	X2	33×60
1152.	Ex libris Bujdosó Mária (gyöngyvirág, könyv)	X2	48×95	1176.	Keresi Ferenc k. (miskolci emlékeim)	X2	70×100
1153.	Ex libris Kardos József (szarvasfej)	X2	65×100	1177.	Küldi Lenkey István (portré, aláírás)	X2	45×60
1154.	Eszperantó Világkongresszus rendezvény, Abaújszántó 1983. 08. [0]3.	X3	103×70	1178.	Ex libris Cs. Szabó László Könyvtár, Sárospatak (portré)	X2	47×85
1155.	Castellum parvum Várkonyiensis, Abaújszántó	X2	65×75	1179.	Keresi Ferenc (levélfejléc; monogram)	X2	30×60
1156.	Cséby Géza, Keszthely (levélfejléc; ivókút monogrammal)	X2	41×70	1179/a.	BUÉK 1985 Várkonyiék (teregető gyerek) – <i>a nyomatokon előfordul más opusszal</i>	X2	49×83
1157.	BUÉK Máriássy Mihályné (varázsló lombikkal)	X2	58×91				
1984.				<i>Folytatása következik!</i>			
1158.	Ex libris Dr. Cserhádi István (ma- gyar királyok, szentek) – <i>színes változatban is</i>	X2	71×91				

Szöveg: Várkonyi Zsolt,
szerkesztette: Vasné dr. Tóth Kornélia

HÍREK

A 2022-es évet *Kner-emlékévvé* nyilvánította a gyomaendrői önkormányzat, ugyanis idén 140 éve, 1882-ben alapította Kner Izidor a Kner-nyomdát, amely jelenleg is a város egyik legnagyobb munkaadója. Az emlékév nyitóeseménye február 3-án Kner Piroska szakácskönyvének bemutatója volt a Határ Győző Városi Könyvtárban. Az év során *Kner Kávéház* címmel rendeznek beszélgetős esteket többek között a Knerek és az avantgárd művészet kapcsolatáról; a magyar könyvészetet megújító tipográfus, nyomdász, könyvművész Kner Imréről; a legfrissebb Kner Albert-kutatásokról és a Kner Nyomdaipari Múzeum történetéről. Tudományos konferenciára, a Kner családhoz köthető emlékhelyeket bemutató sétára is sor kerül az emlékév keretében.

A *BUÉK Tóthék* című A. Tóth Sándor-kiállítás zárásaként a Hagyományok Házában 2022. február 4-én kerekasztal-beszélgetésre került sor a pápai tanár, festőművész munkásságáról. Ezen a festőművész unokája, muzeológusok, művészettörténészek, tanítványok vettek részt. Az egyik tanítvány, Ürmös Péter grafikusművész többek között e szavakkal emlékezett pápai mesterére:

Ürmös Péter linómetszete, X3 (1992), 103×67

„1932-től A. Tóth Sándor lett a kollégium rajztanára, személye biztosíték volt a rajzkultúra hagyományainak magas szintű ápolására. Konstruktív szerkezetű táj- és alakrajzai nemcsak a festményeinek vázlatai, hanem bizonyos fokú rajztréningek is egyben. Ezekből szinte tökélyre fejlesztette a pálcikával rajzolt tus-mozdulatvázlatokat és krokikat, amelyek komoly szellemi koncentrációt is követelnek. Nála életmód volt a rajzolás. Kiváló karakterérzéssel rendelkezett, ezt a kortársokról készített portrék százai tanúsítják. Vele kapcsolatban mindenképpen érvényes Tóth Ervin meghatározása, miszerint »A rajz művészeti gyorsírás is egyben.«”

EURO_COLOR_PRINT. Ürmös Péter képzőművész, designer kiállítása címmel nyílt tárlat március 2-án a Nemcsics Emlékház Színország Galériájában (1185 Budapest, Ungvár u. 42.), melyet Szende Árpád Alpár-díjas építész mutatott be az érdeklődőknek. A kiállításához, mely április 2-ig volt látogatható, színes katalógus is készült Szende Árpád részletes bevezető írásával, melyben Ürmös Péter életútjának rövid felvázolása mellett kiemeli a tárlaton bemutatott képek színgazdagságát, színharmóniáját, a sorozatokat, a városképet mint képalkotó motívumot, a töredékeket és a homlokzattipológia segítségével történt ábrázolásokat. A megnyitászöveg olvasható ezen a linken: <https://tervlap.hu/article/view?slug=eurocolorprint-2>.

(A kiállítás kapcsán figyelmükbe ajánljuk még Szende Árpád *Architektonikus formastruktúrák* című cikkét a *Kisgrafika* 2012/3. számából.)

2022. március 10-én nyílt Budapesten, a Csokonai Művelődési és Rendezvény Ház Palota Galériájában '57 Palásti Erzsébet *Arcok és álarcok* című kiállítása, beszédet mondott Györfly Sándor képzőművész. A tárlat a hónap végéig volt megtekinthető.

Palásti Erzsébet grafikája, CGD (2020), 170×134

2022. március 11-én Tóth József Füles nyitotta meg Sajdik Ferenc Kossuth- és Munkácsy-díjas grafikus, karikaturista *Pesti látogatás* című tárlatát Vácott a Sajdik Gyűjteményben, a Pannónia Házban.

2022. március 25-én kerekasztal-beszélgetéssel egybekötött megemlékezésre került sor a Szent István Bélyeggyűjtő Kör és Vertel Beatrix *In memoriam Vertel József* című kiállításán a Csokonai Kulturális és Rendezvény Házban Budapesten. Megnyitotta Szabó Jenő, a Bélyegmúzeum igazgatója. Az eseményre alkalmi bélyegzőt biztosított a Magyar Posta Zrt., a MABÉOSZ támogatásával. A tárlat április 28-ig látogatható.

Az Art9 Galériában (Budapest, Ráday u. 47.) 2022. április 12-én nyílt Vén Zoltán *Testemrehívás* című, 30 remekművét bemutató kiállítása, melyen a művész maga tartott tárlatvezetést. A változatos témájú grafikák – köztük *A szépmesterségek kezdete, Dr. Ganésa, Tajjatiti levele Anegihotephez, Fonyódi piac, Patika, Fogorvos, Embert keresek, Covid ante portas, Bevonulás Jeruzsálembe, Feltámadás, Trinitas, Reangelizáció, Angyali üdvözlés Szent Józsefnek, Nyakavesztett szentek emlékműve* című alkotások – április 29-ig tekinthetők meg.

Összeállította: Vasné dr. Tóth Kornélia

KÜLFÖLDI HÍREK, PÁLYÁZATOK

A Trakai Történeti Múzeum 2022-re *Litván gótikus művészet: Trakai esztétikája és jelenségei* témában írta ki nemzetközi ex libris pályázatát. Bármennyi munka beküldhető, 2-2 példányban. Az európai művészek számára a postára adás határideje 2022. május 14. A pályázat részletei és majdani eredményei a múzeum honlapján tekinthetők meg ezen a linken: <https://trakaimuziejus.lt/en/renginiai/2022-m-ekslibrisu-konkursas/>.

A Vajdasági Ex libris Társaság (Szerbia) nemzetközi ex libris pályázatát hirdetett meg *Emir Kusturica* (Szarajevó, 1954–) szerb filmrendező, forgatókönyvíró, író, zenész és bibliofil tiszteletére. Kiállítást és katalógust is tervbe vettek. Az alkotások beküldési határideje 2022. augusztus 15., az alábbi elérhetőségre: Dušan Salatić, Ex Libris Association of Vojvodina, Bulevar Kneza Miloša 4., 21000 Novi Sad, Serbia. További információk kaphatók itt: exlibrisvojvodine@live.com.

A lengyelországi Gliwicei Városi Közkönyvtár és a Katowicei Sziléziai Egyetem meghirdeti *XIII. Nemzetközi Ex Libris Pályázatát*, tetszőleges témában. A műveket 2022. szeptember 9-ig kell postára adni a következő címre: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach, ul. Kościuszki 17, 44-100 Gliwice. Honlapon elérhetőség: <https://biblioteka.gliwice.pl/ekslibris/>.

2023-ban lesz N. Kopernikusz lengyel csillagász születésének 550. évfordulója. Ez alkalmából a lengyelországi Olsztyn Közkönyvtár a Kopernikusz által kidolgozott heliocentrikus világképre utalóan *Megmozdult a Föld* címmel nemzetközi ex libris pályázatát írt ki a csillagász életével, munkásságával kapcsolatosan. A művek beküldési határideje 2022. szeptember 30. További részletek a következő honlapon tekinthetők meg: <https://www.wbp.olsztyn.pl/ekslibris-kopernik>.

A lengyelországi Piaseczno városában található Redhood Művészeti Stúdió 1. nemzetközi ex libris pályázata a békét hirdeti: *Szeress, ne háborúzz!* A szervezők ezzel kívánják kifejezni szolidaritásukat az ukrainai orosz katonai agresszió kapcsán. A 2022. április 15-ig beérkező, a zsűri által kiválasztott legjobb grafikákból virtuális kiállítás és online katalógus is készült (www.lekcjerysunkupiasieczno.pl). A KBK-t Balaji Károly képviselte.

Az idei, XXXIX. FISAE Nemzetközi Ex libris Kongresszus (2022) Kaliforniában lesz, az Amerikai Könyvjeggyűjtők és Grafikusok Társasága (American Society of Bookplate Collectors & Designers, ASBC&D) idén ünnepli fennállása

100. évfordulóját. A szeptember 11–18-ig megrendezendő eseményekről a *Kisgrafika* folyóirat 2021/4. számában és az egyesület honlapján (<http://bookplate.org/>) tájékozódhatnak.

Összeállította: V. T. K

LAPSZEMLE

Exlibris Aboensis, 2021/4.

A finn újság megemlíti az Országos Széchényi Könyvtár tulajdonosok szerint rendezett ex libris gyűjteményének (10 ezer tétel) folyamatban levő digitalizálását, amely anyagot azonban tévesen Bodri Ferencnek tulajdonít. Bodri Ferenc kecskeméti grafikus hagyatéka 2021 őszén került az OSZK-ba, ex libriseinek száma 40 körül van.

Knižní značka, 2021/4.

Bartolomej Rudas részletesen szemlézi a *Kisgrafika* folyóirat 2021/4. számát, rövid tartalmi ismertetést nyújtva az egyes cikkekről.

inPressioni, autunno 2021.

Vasné dr. Tóth Kornélia *Péter Ürmös, un disegnatore ungherese* című cikke Ürmös Péter grafikusművész ex libris irányú tevékenységébe ad betekintést olasz nyelven, 10 képpel illusztráltan.

FISAE Newsletter, 2022. március 13.

Az orosz–ukrán háború miatt több ukrán művész és családja menekülni kényszerült hazájából. A megsegítésükre Utz Benkel gyűjtést indított, az összeget a folyószámlájára lehet utalni.

Magyar Grafika, 2022/1.

Bodri Ferencre emlékezve. *A kecskeméti grafikusművész illusztratív ex librisei* címmel Vasné dr. Tóth Kornélia tanulmánya – számos képpel – a grafikus kevésbé ismert ex libris irányú munkásságát mutatja be, melyben hangsúlyosan érezhető a József Attila-i költészet hatása.

Hatvani Hírlap.hu, 2022. február 13.

Lukács Mónika cikke *Átfogó kép a magyar grafika helyzetéről egy kiállításban* címmel ír a Képgrafikusok Olgyai Viktor Egyesületének február 12-én a Hatvani Galériában megnyíló *KOVE 60/60* című, bemutatkozó kiállításáról. A tárlatot Szepessy Béla grafikusművész és Verebes György festőművész nyitották meg. A kiállításon 23 grafikus munkáját tekinthették meg az érdeklődők, a fiatal művészek mellett olyan elismert művészek alkotásai is szerepeltek, mint Gyulai Líviusz, Orosz István és Szunyoghy András.

OSZK blog, 2022. március – 2022. április

Ex libris gyűjtők, gyűjtemények címmel indított sorozatában Vasné dr. Tóth Kornélia *Dorogi Márton és Ebergényi Tibor* ex libris gyűjteményét mutatja be, sok képpel illusztráltan. A cikkek olvashatók itt: <https://nemzetikonyvtar.blog.hu/>, és egy ideig az *Index* internetes hírportál blogján is elérhetők voltak.

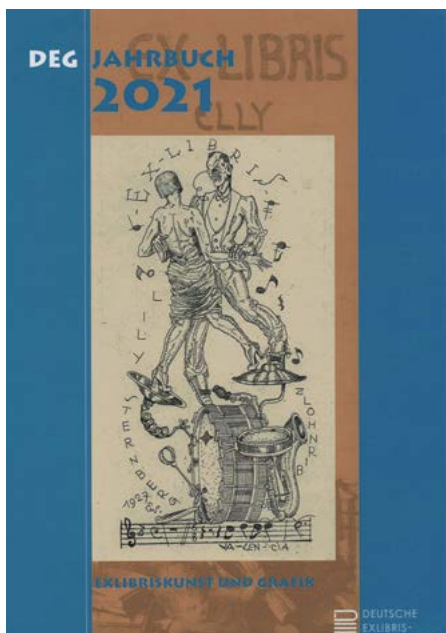
2022. április 12–13-án *Gönczi Gebhardt Tibor plakátművésze a két világháború között. A Munkácsy Mihály-díjas grafikusművész születésének 120. évfordulójára* címmel kétrészes cikk jelent meg a híres plakátművészről, szintén Kornélia tollából.

Összeállította: V. T. K

KÖNYVESPOLC

DEG JAHRBUCH 2021

A Német
Ex libris
Egyesület,
a Deutsche
Exlibris-
Gesellschaft
(DEG) évkönyve
a 2021. évre
ismét gazdag
témabeli
változatosságot
kínál. A 136
oldalas német
nyelvű kiadvány
11 szerző
tanulmányát
tartalmazza
reprodukciókkal
és eredeti
képanyaggal is
illusztrálva.

A kulcsszavak, tematikák, melyek köré az ex libriseket bemutató írások épülnek: világképek, Szűz Mária-ábrázolások, a repülés álma, szőlős-boros ex librisek, szörnyek és más fantáziabeli lények az ex libriseken (utóbbi szerzője Klaus Thoms). Bajorország nyelve és irodalma kapcsán – ex librisekkel illusztráltan – Heinz Neumaier értekezik. Franz Adler jogász, ex libris gyűjtő portréja a nevére készített könyvjegyek tükrében rajzolódik ki. Ursula Müksch a bécsi művésznők rézkarcoló klubjának ex libris művészetébe ad betekintést, a grafikusnők közt például Marie Adler, Ella Irányi és Anna Mik alkotásait szerepeltetve.

A 20. század első harmadának nagy bajor ex libris művésze volt Adolf Kunst, őt és alkotásait Gerhard Lutz mutatja be, technikák szerint csoportosított rendszerben, külön taglalva az ex libriseket. Végül Klaus Rödel tollából a DEG-ben fontos szerepet betöltő Herbert Stefan Ott német grafikusról olvashatunk, a Rödel számára készített könyvjegyeiből is bemutatva néhányat. Herbert Ott több eredeti ex librise a kötet korábbi részeiben is szerepel.

Az évkönyv nekünk, magyaroknak azért is fontos, mert számos tanulmány utal magyar vonatkozású ex librisekre, például Vén Zoltán grafikusművész alkotásaiból a szőlős-boros és a fantáziabeli lényeket (boszorkányokat, mitológiai alakokat stb.) ábrázolóakra, konkrét grafikákat is közölve. Emellett magyar vonatkozásként a kötetben Herzog Géza egy ex librise is szerepel a német Willi Geigertől, illetve Király Ágnes könyvjegye a bolgár Pencso Kulekovtól. Franz Adler ex libris gyűjteménye kapcsán pedig Vadász Endre és Bordás Ferenc egy-egy alkotásával is találkozhatunk.

Az évkönyv a szerzőket és a kötetben szereplő eredeti metszetek készítőit röviden bemutató résszel zárul.

A nívós kiadvány megrendelhető a Német Ex libris Egyesülettől (<https://www.exlibris-deg.de/>).

Vasné dr. Tóth Kornélia

EGYESÜLETI HÍREK

Tagdíjakat és adományokat kérjük a CIB Bank 10700268-70112139-51100005 számlaszámára befizetni. A számla tulajdonosa a Kisgráfika Barátok Köre. Csekket nem tudunk küldeni! A tagdíj 2022-re is 3000 Ft, külföldieknek 45 euró.

SUMMARY

Dr. Kornélia Tóth Vas: Grandmaster of Small Graphic Mihály Csiby Was Born 100 Years Ago

Grandmaster of small graphic Mihály Csiby was born 100 years ago, on 9th April 1922 in Budapest. He was a many-sided artist who made paintings, frescos, illustrations and bookplates, and is well-known for his insect and ecclesiastical illustrations. He made more than 300 small graphics, bookplates. Mihály Csiby passed away in 2016.

Mária Szabó Pad: A Letter Home

On 21st January 2022, on the occasion of the Day of Hungarian Culture, an exhibition entitled *A Letter Home* opened in the Municipal Museum of Ajka. The material consisted of the collection of Mrs. Tibor Krajcsi. The exhibition provided a compilation of bookplates of Hungarian graphic artists living abroad, among others, Károly Andruskó, Béla Petry, Bálint Kósa, Vilmos Torró. The event was opened by Mária Szabó Pad.

Ferenc Kiss: In the Memory of Tibor Gönczi Gebhardt

Mihály Munkácsy Prize winner Tibor Gönczi Gebhardt was a highly appreciated graphic artist of several journals and printing houses, and designed numerous book covers. He also drew brochures and advertisements for the German Bayer pharmaceutical company. He designed wrappers, boxes, beverage labels, posters, menus, emblems, stamps and bookplates on a high level, in line with the expectations and style of his age. He made a number of agriculture-themed graphics as well.

Dr. Kornélia Tóth Vas: Congratulations on Antal Arató Turning 80 Years Old

Former librarian, director Dr. Antal Arató was born on 21st June 1942 in Budapest, and recently lives in Székesfehérvár. He has written numerous librarian and small graphic themed articles as well as has collected bookplates himself. His favoured graphic artists are Zoltán Perei, Zoltán Vén and Róbert König.

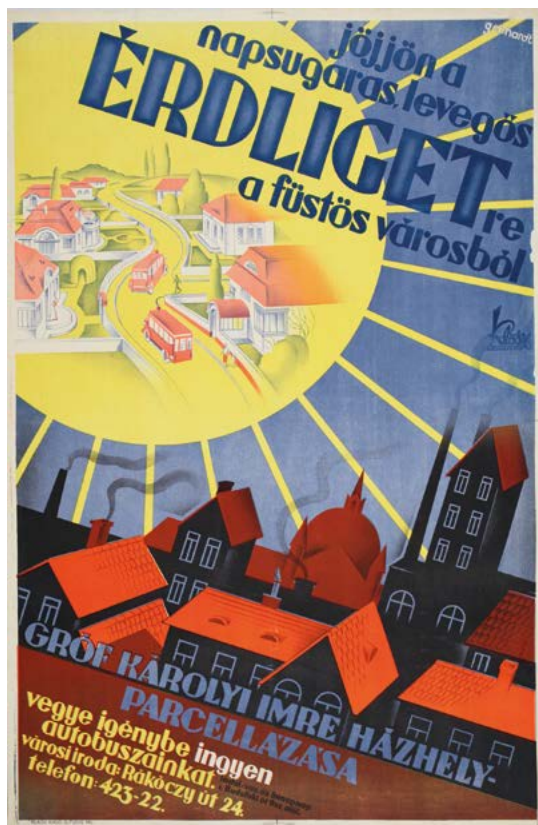
Dr. Kornélia Tóth Vas: Bookplates of Famous Collectors in the National Széchényi Library. Kálmán Rozsnyay (1872–1948)

Actor, journalist, graphic artist Kálmán Rozsnyay was born in Arad with the name Kálmán Hoschke. He was the secretary of Walter Crane. He collected and even made numerous bookplates. He also popularized ex-libris as an art writer. His collection is held by the Museum of Applied Arts in Budapest.

Zsolt Várkonyi – Dr. Kornélia Tóth Vas: The Opus List of the Small Graphics of Károly Várkonyi (VI.)

On the occasion of the approaching 20th anniversary of the death of Károly Várkonyi (1913–2001), we publish his entire small graphic opus list in the journal *Kisgráfika*, including the present issue. The list was compiled by Zsolt Várkonyi – the artist's son – based on the extant graphics and the artist's notes. The text was edited and prepared for publication by Dr. Kornélia Tóth Vas.

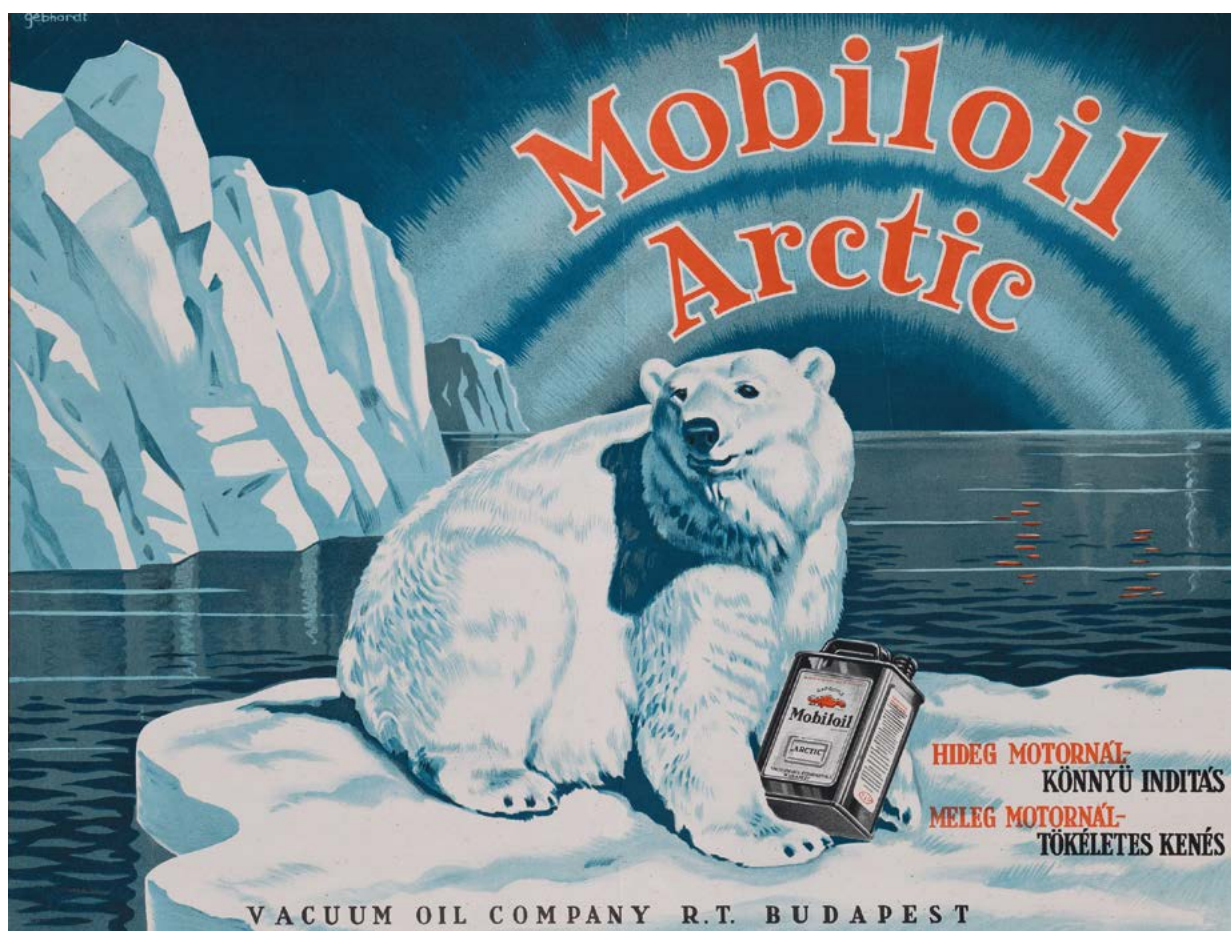
News, Press Review, Books, Society Matters

Gönczi Gebhardt Tibor plakátja (1931), 950×630,
Jelzet: OSZK, PKG.1931/144

Gönczi Gebhardt Tibor plakátja (1934), 950×630,
Jelzet: OSZK, PKG.1934/186

Gönczi Gebhardt Tibor plakátja (1934), 470×630, Jelzet: OSZK, PKG.1934/153

(A bemutatott plakátok lelőhelye az Országos Széchényi Könyvtár Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtára)